

מאקרו ב'

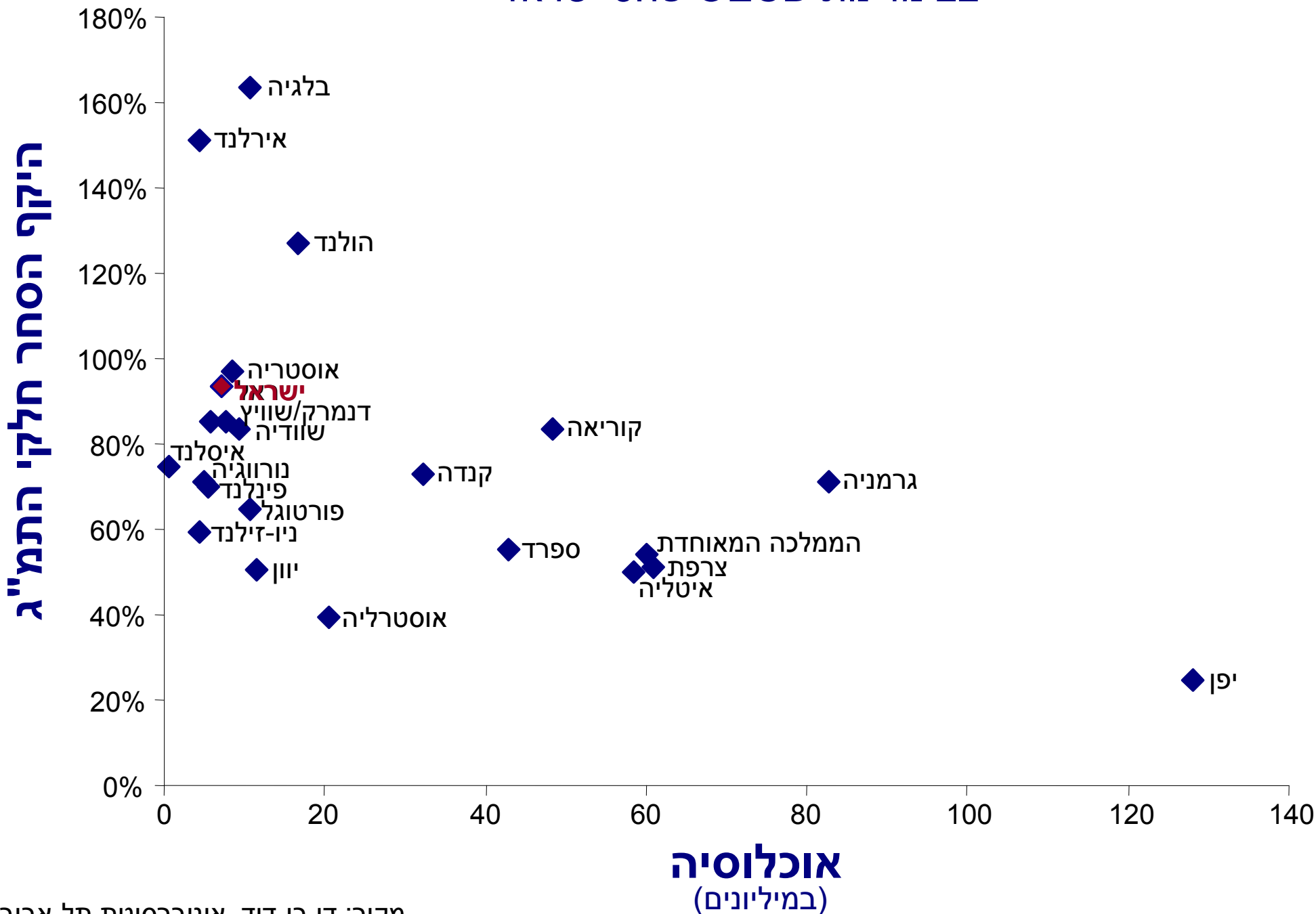
דן בן-דוד
אוניברסיטת תל-אביב

נושאים

1. מבוא
2. היצע קיינסיאני וקלאסי
3. המודל הקיינסיאני
  - א. שוק המוצרים
  - ב. שוק הכסף
  - ג. מודל $IS-LM$ במשק סגור
  - ד. מודל $IS-LM$ במשק פתוח
    - שער חליפין נייד או קבוע
    - עם או בלי ניידות הון
4. הקשר בין אינפלציה ואבטלה (עקומת פיליפס)
5. אינפלציה

היחס בין היקף הסחר לבין גודל המדינה

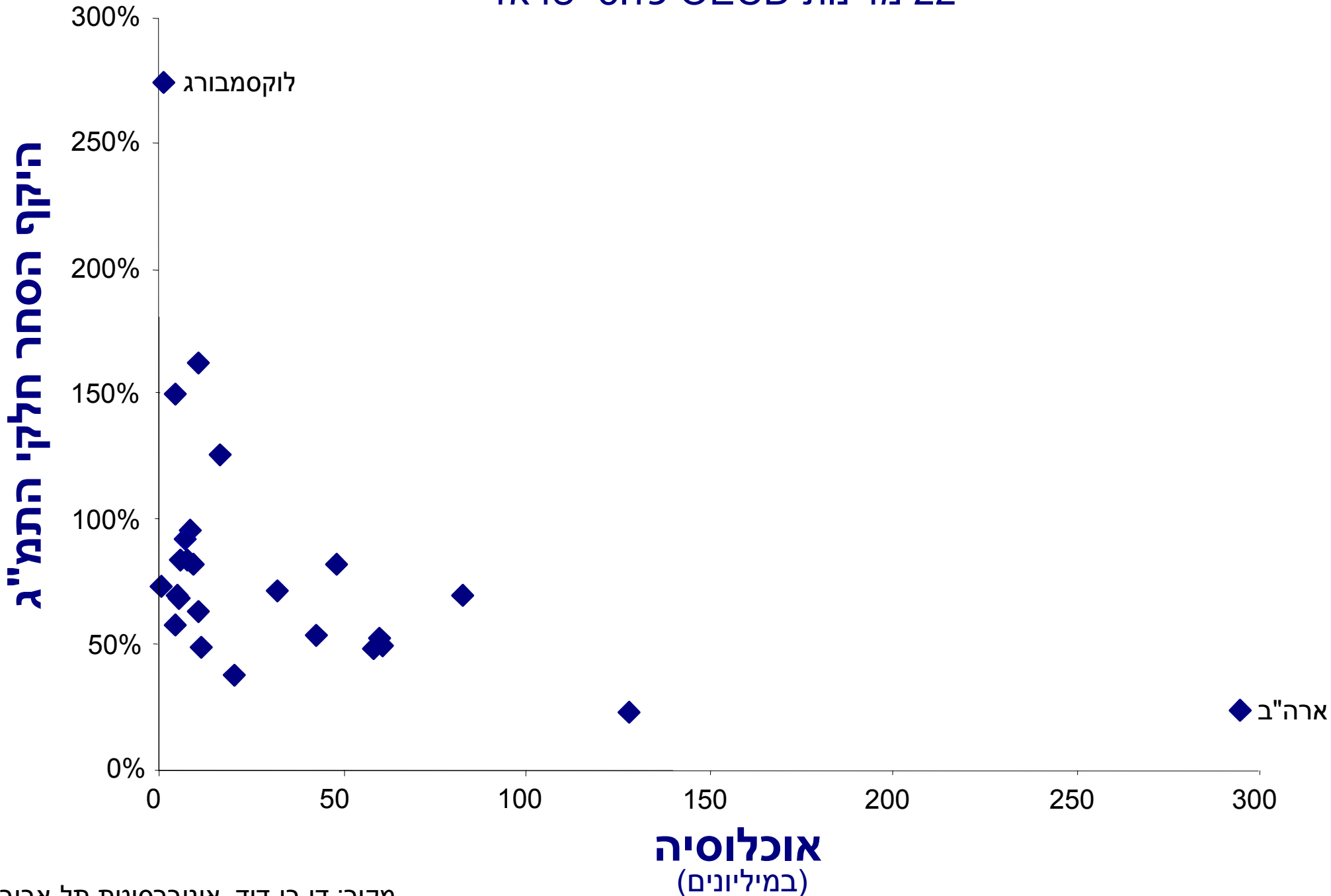
22 מדינות OECD פלוס ישראל

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב
נתונים מהבנק העולמי

היחס בין היקף הסחר לבין גודל המדינה

22 מדינות OECD פלוס ישראל

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב
נתונים מהבנק העולמי

מקורות ושימושים

מקורות
↓
 $Q = C + I + G$

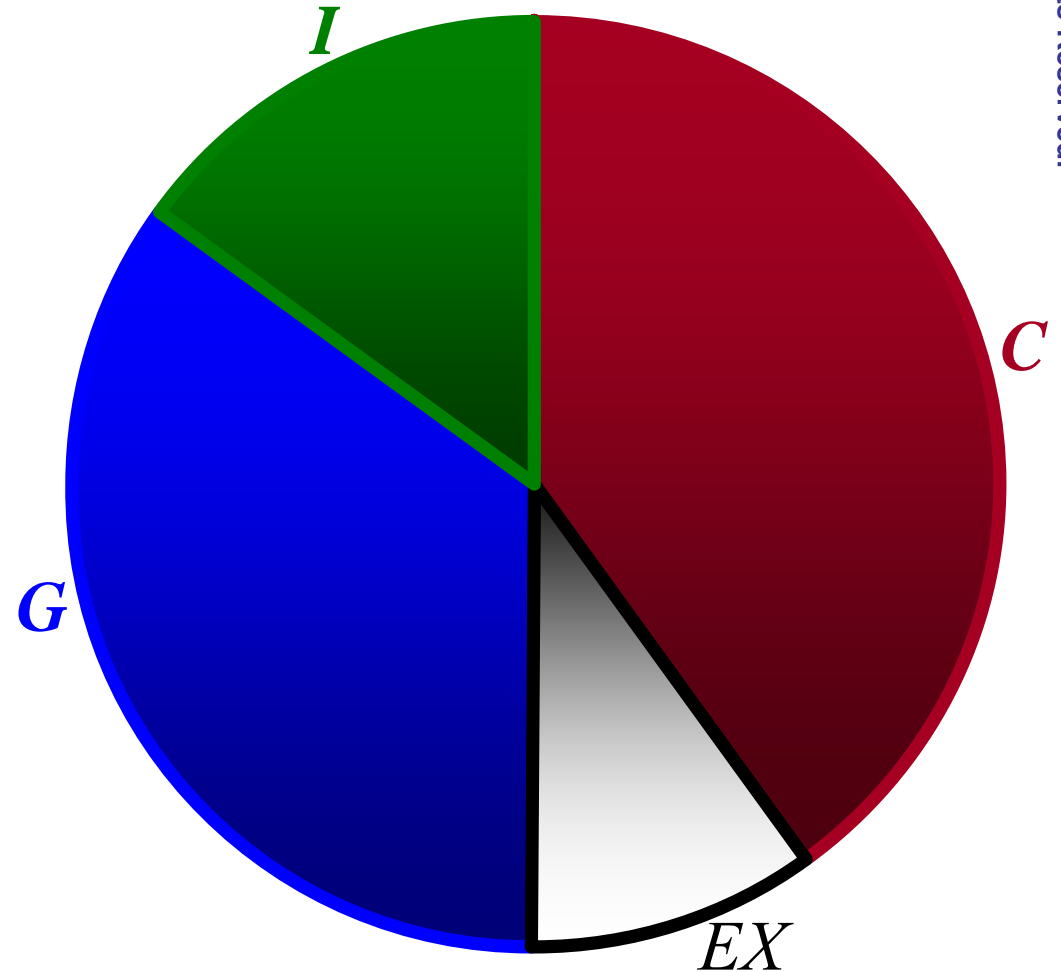
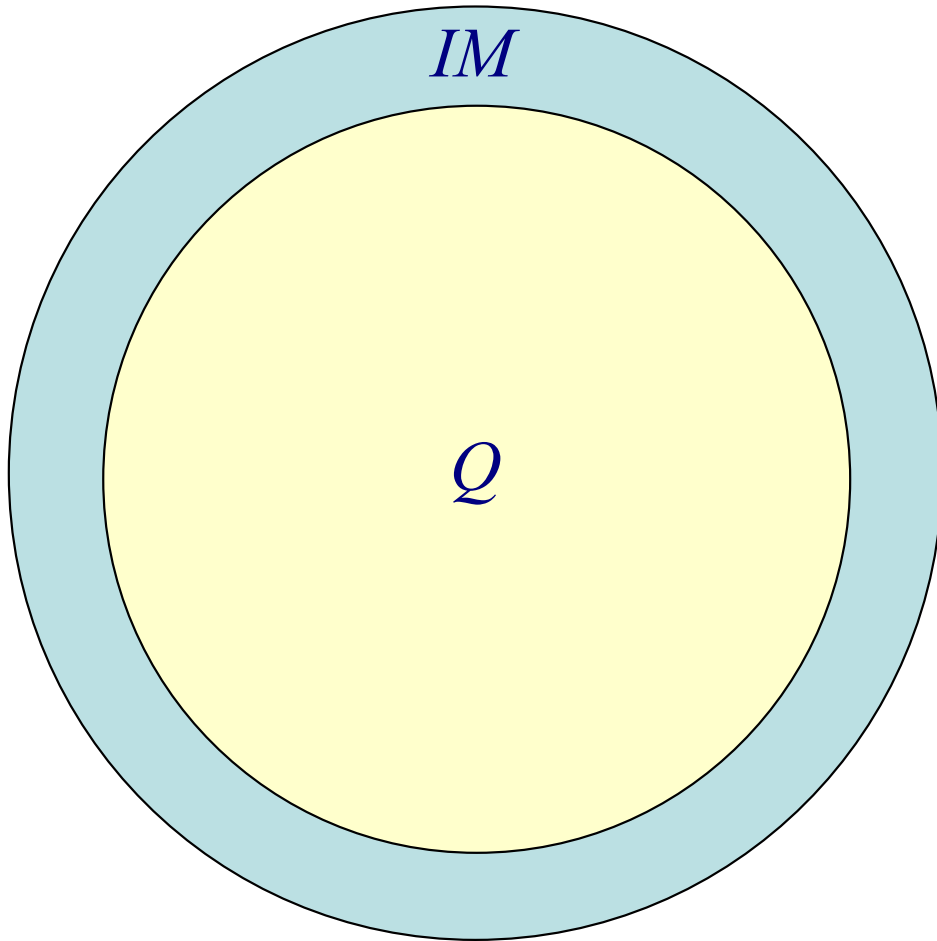
שימושים
↑

במשק סגור:

מקורות
↑
 $Q + IM = C + I + G + EX$

שימושים
↓

במשק פתוח:

מקורות ושימושים

מקורות
שימושים

$$Q = C + I + G$$
במשק סגור:

מקורות
שימושים

$$Q + IM = C + I + G + EX$$
במשק פתוח:

יצור מקומי = $Q = (C + I + G) + (EX - IM) = C + I + G + TB$
היקף הביקושים המקומיים לתוצרת מקומית ומחו"ל
מאזן מסחרי

מחירים בחו"ל
שער חליפין נומינלי
מחירים מקומיים

$$e = \frac{EP^*}{P} = \frac{\text{מחירים בחו"ל נקובים במטבע מקומי}}{\text{מחירים מקומיים}}$$
שער חליפין ריאלי:

כאשר:

$$EX = EX(Q^*, e) \quad - \quad IM = IM(Q, e)$$

(+)
(+)
(+)
(-)

לכן:

$$TB = EX - IM = TB(Q^*, Q, e)$$

(+)
(-)
(+)

מודל IS-LM במשק פתוח

$$1. C = a_C + a_{CQ}(Q-T) - a_{Ci}i$$

יצירת משוואת IS

$$2. I = a_I - a_{Ii}i$$

$$3. G = G_0$$

$$4. TB = h_0Q^* - h_1Q + h_2e$$

$$5. Q = (a_{CQ} - h_1)Q + (a_C + a_I + G_0 - a_{CQ}T) - (a_{Ci} + a_{Ii})i + h_0Q^* + h_2e$$

משוואת IS:

$$6. Q = \frac{1}{1 - a_{CQ} + h_1} (a_C + a_I + G_0 - a_{CQ}T + h_0Q^* + h_2e) - \frac{a_{Ci} + a_{Ii}}{1 - a_{CQ} + h_1} i$$

מכפיל קיינסיאני:

$$\underbrace{\frac{1}{1 - a_{CQ} + h_1}}_{\text{במשק פתוח}} < \underbrace{\frac{1}{1 - a_{CQ}}}_{\text{במשק סגור}}$$

מודל IS-LM במשק פתוח

יצירת משוואת LM

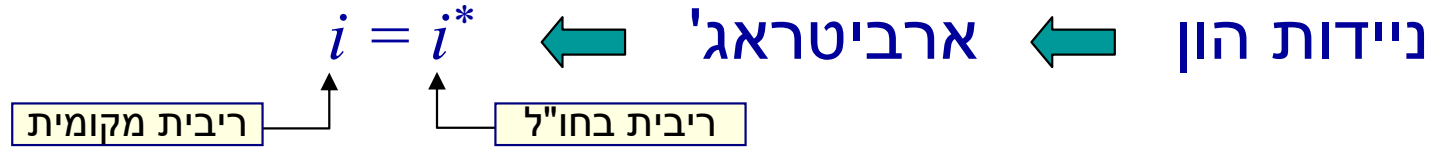
7 $\frac{M^d}{P} = L_Q Q - L_i i$ ביקוש ליתרות ריאליות*

8 $\frac{M^s}{P} = \frac{M_0}{P_0}$ היצע של יתרות ריאליות

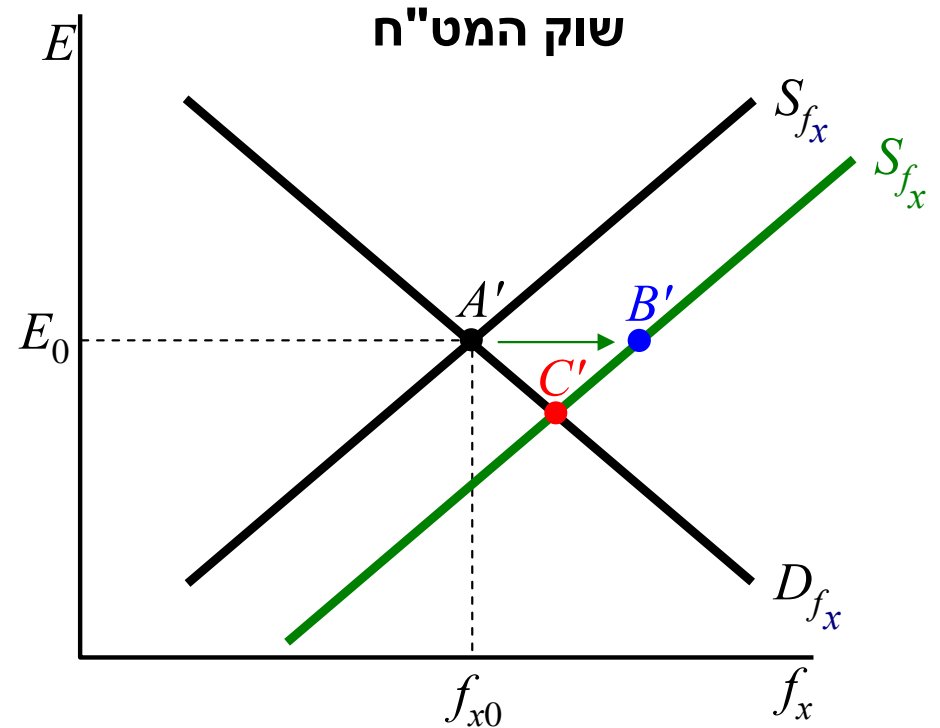
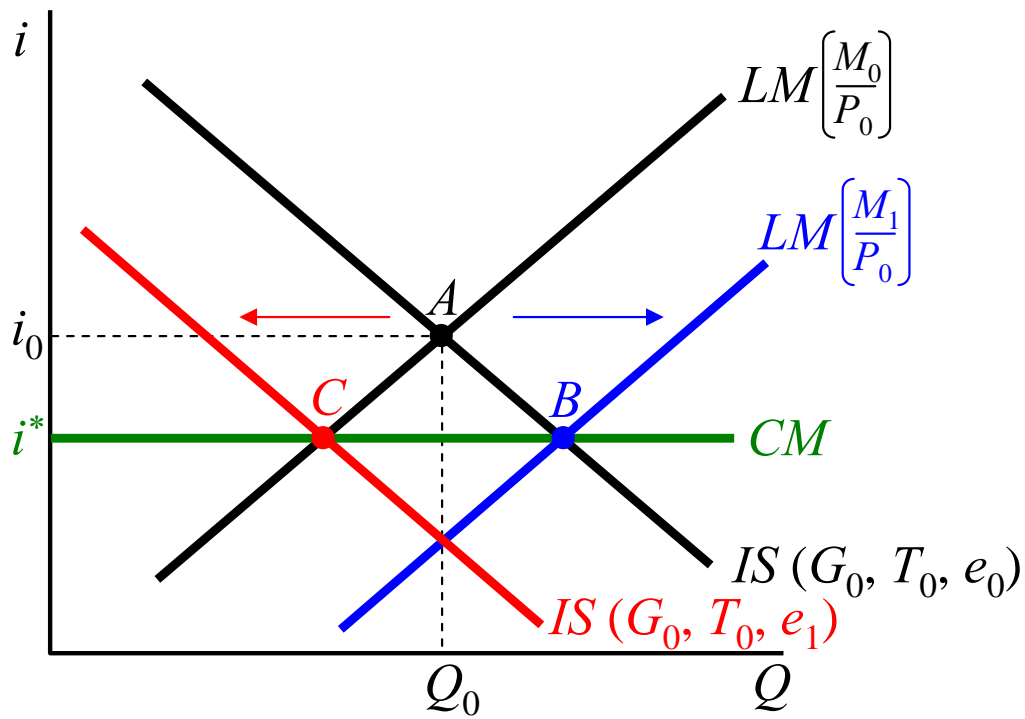
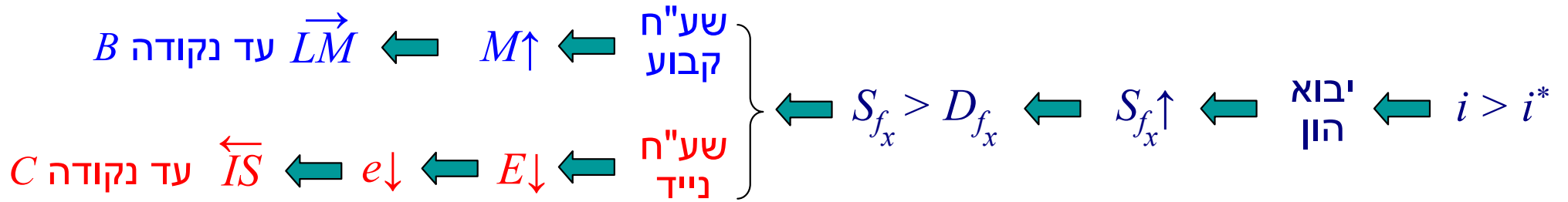
$\frac{M_0}{P_0} = L_Q Q - L_i i$ שווי משקל בשוק הכסף

9. $i = \frac{L_Q}{L_i} Q - \frac{1}{L_i} \frac{M_0}{P_0}$ משוואת LM

מודל IS-LM במשק פתוח – עם ניידות הון

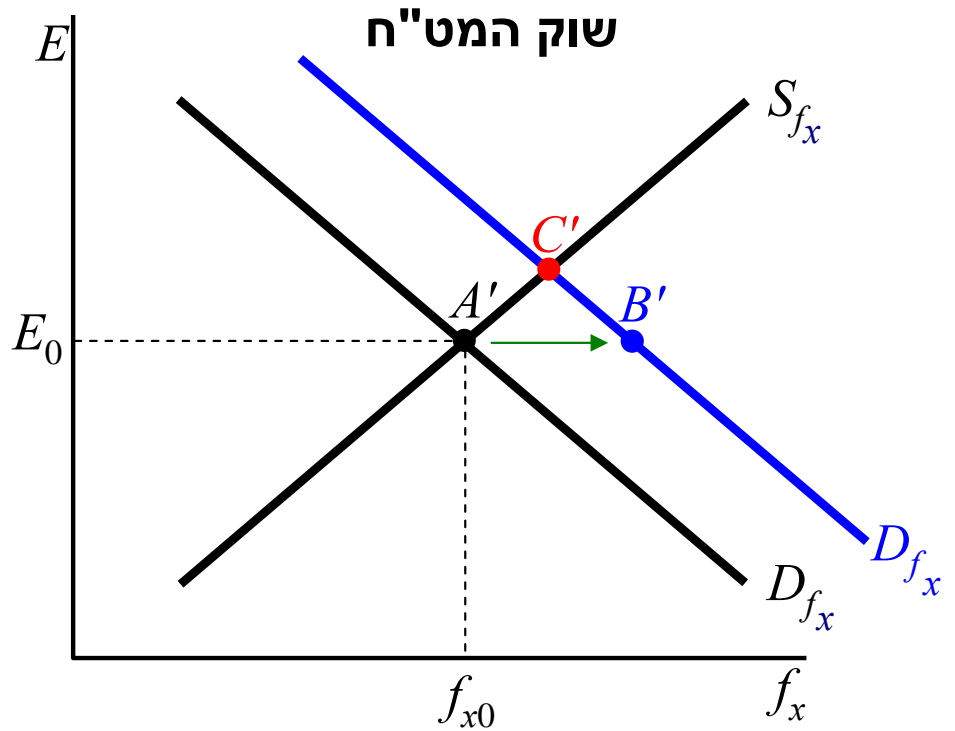
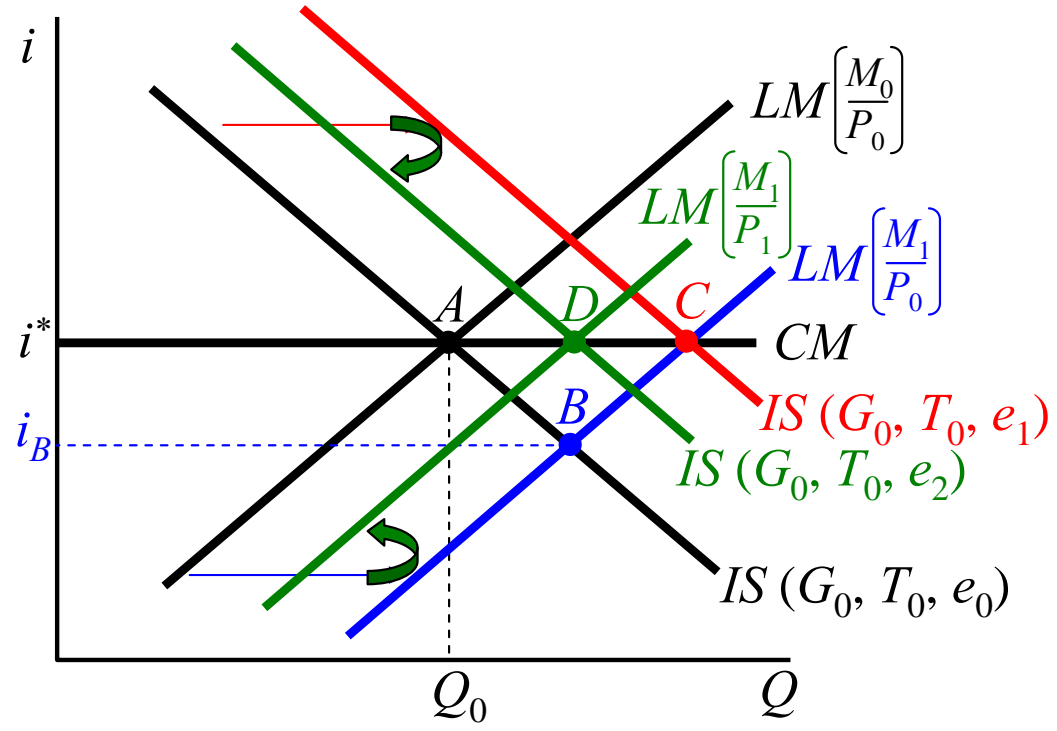
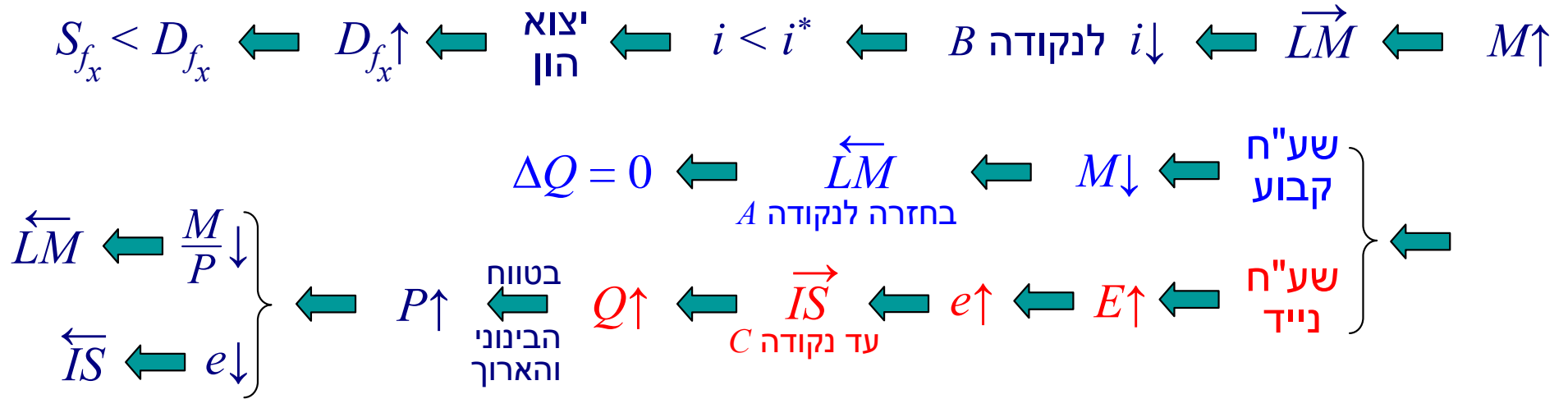
דוגמא א': המשק נמצא בנקודה התחלתית A, כלומר $i > i^*$

כאשר ההון נייד, אז השווי משקל יהיה תמיד על CM, כלומר $i = i^*$

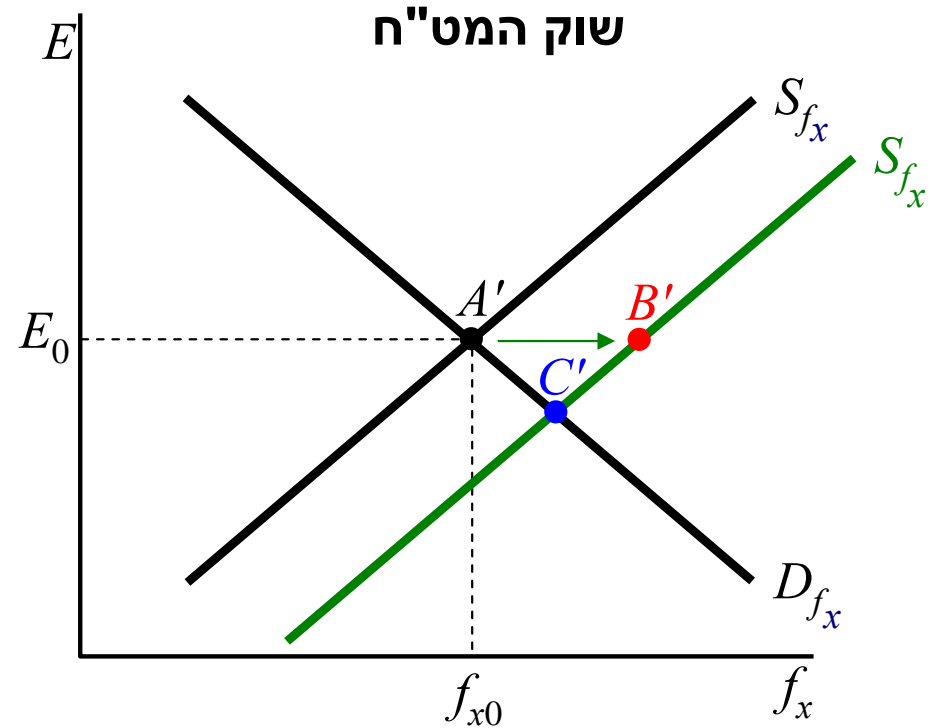
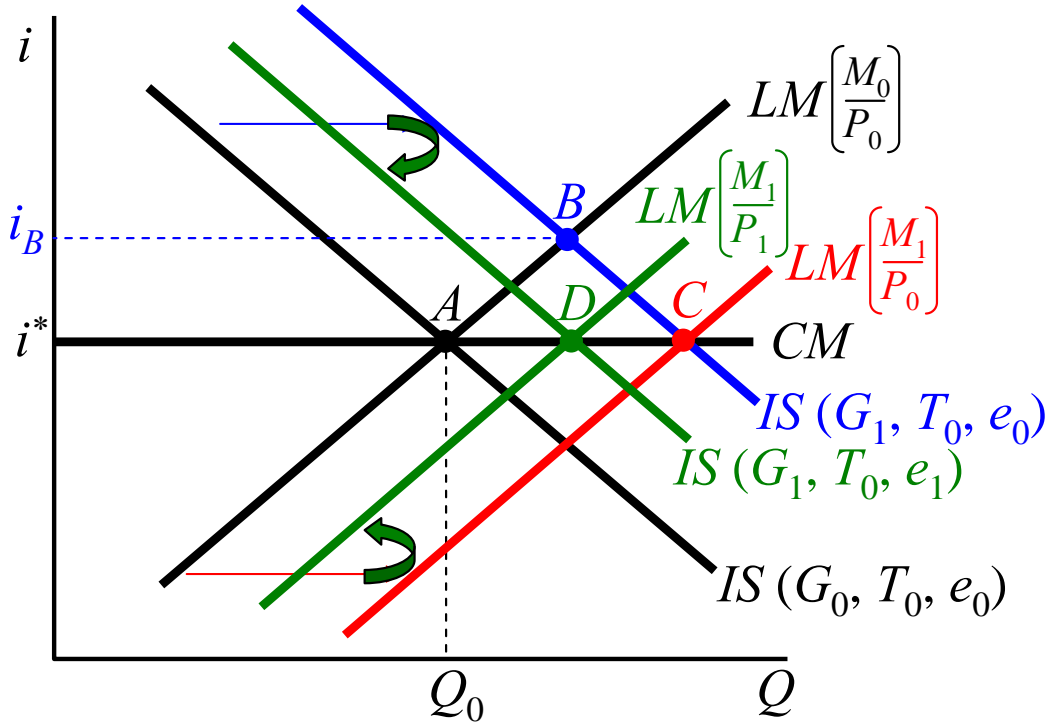
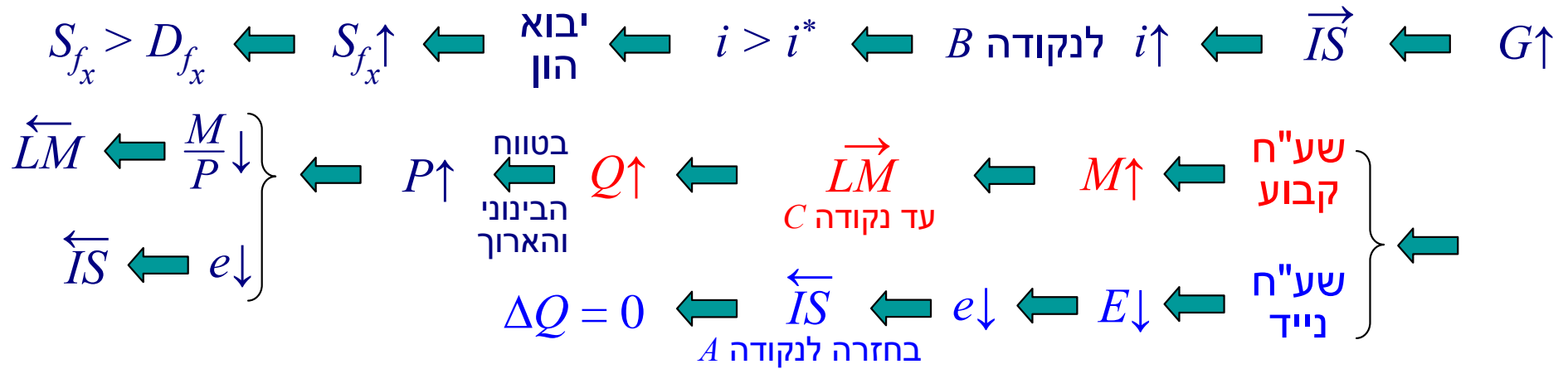
מודל IS-LM במשק פתוח – עם ניידות הון

דוגמא ב': מדיניות מוניטרית מרחיבה ($M \uparrow$)

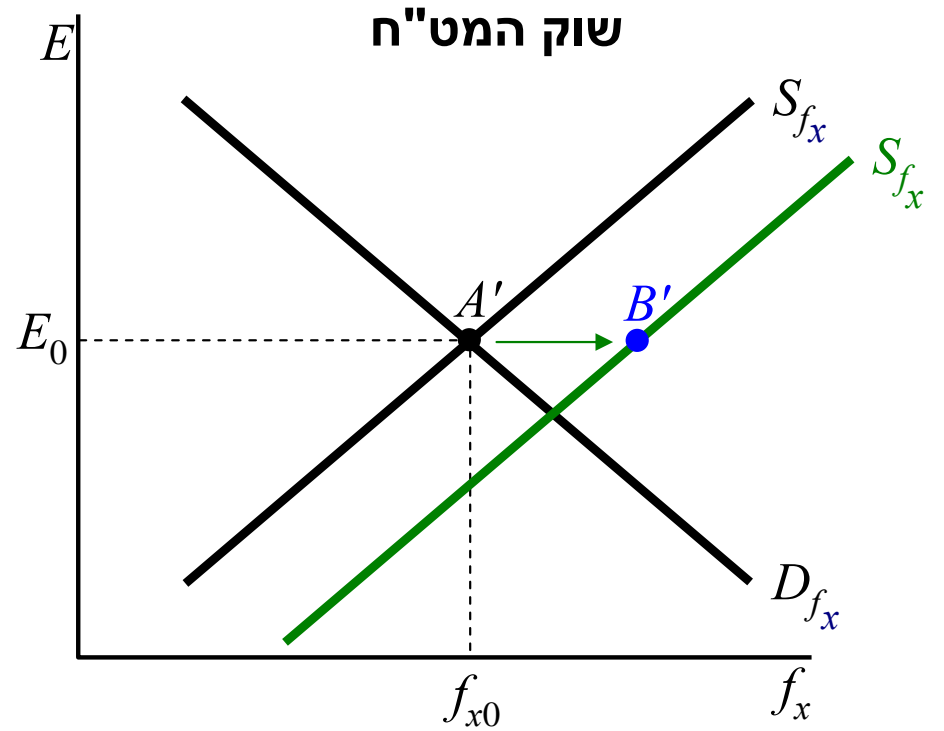
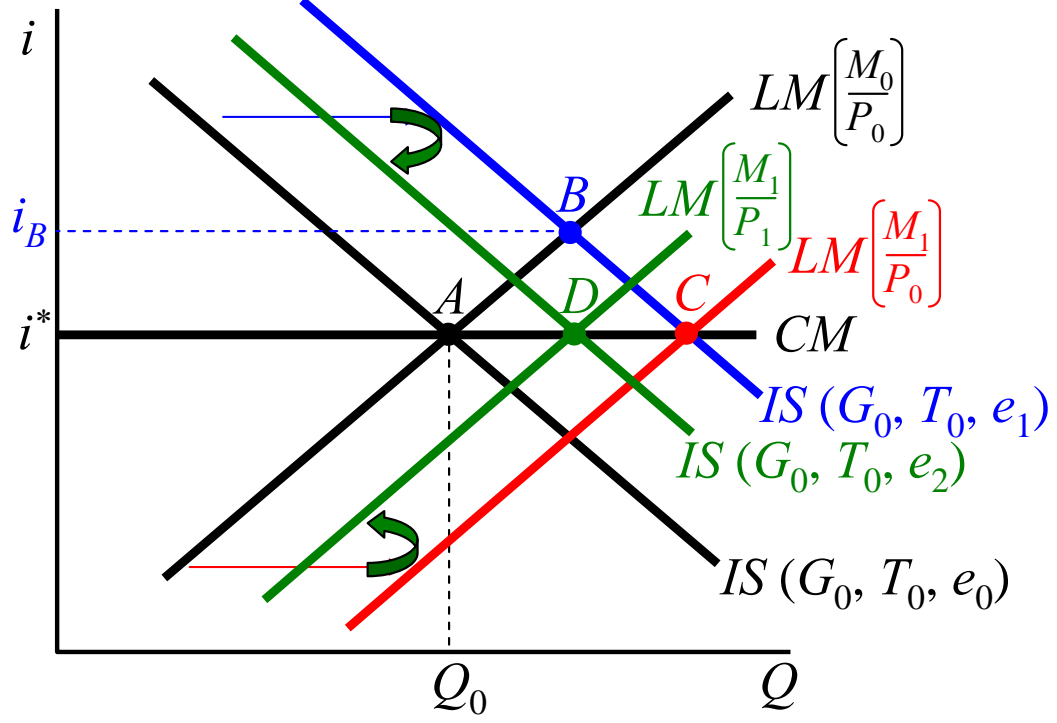
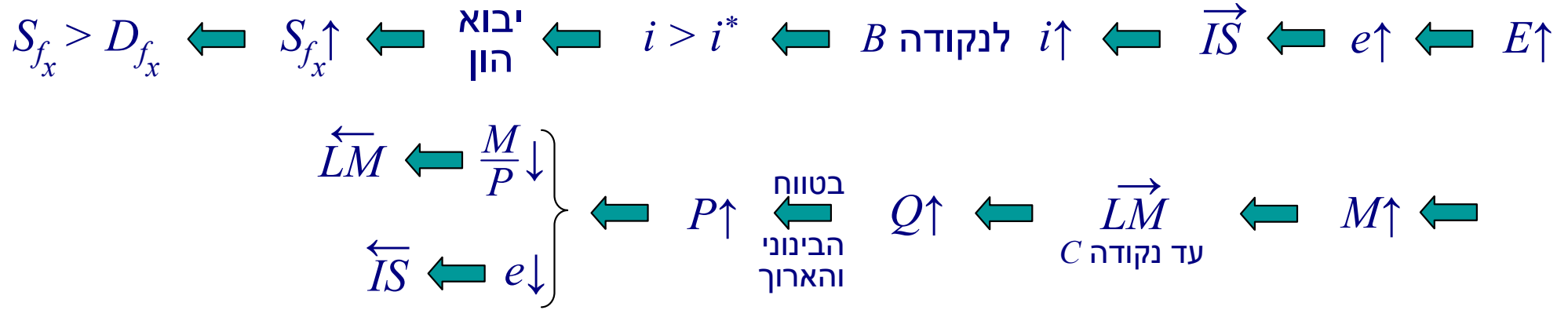
מודל IS-LM במשק פתוח – עם ניידות הון

דוגמא ג': מדיניות פискаלית מרחיבה ($G \uparrow$)

מודל IS-LM במשק פתוח – עם ניידות הון

דוגמא ד': מדיניות של פיחות המטבע המקומי ($E \uparrow$) במקרה של שער חליפין קבוע

מודל IS-LM במשק פתוח

מאזן התשלומים Balance of Payments

Current Account חשבון שוטף (יצוא ויבוא של סחורות ושירותים)

Capital Account חשבון הון (יצוא ויבוא של הון)

שינויים ברזרבות מט"ח

בשווי משקל:

$$\begin{matrix} \text{גרעון} & & \text{עודף} \\ \text{בחשבון} & = & \text{בחשבון} \\ \text{השוטף} & & \text{ההון} \end{matrix}$$

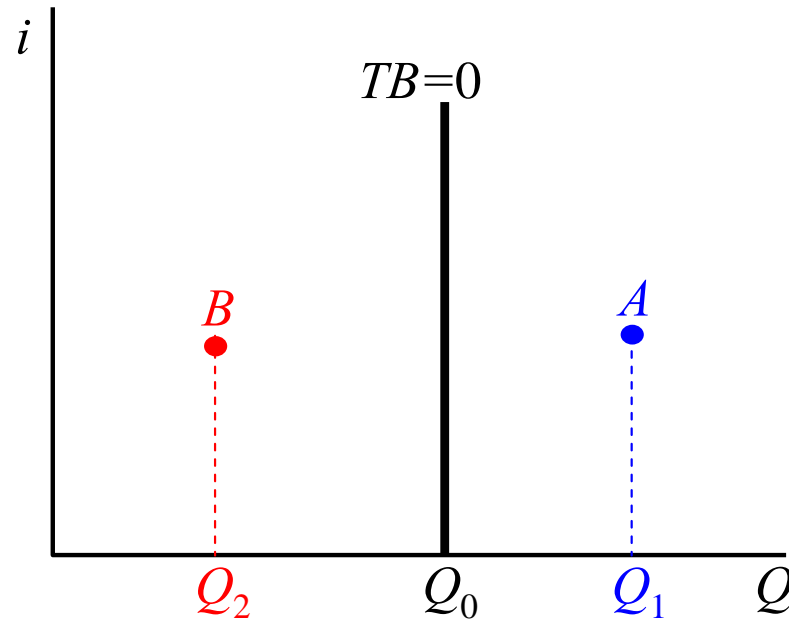
אלה שתי תופעות
שלא יכולות
להתקיים לנצח.

אחרת: { אם יש עודף בשניהם, צוברים מט"ח
אם יש גרעון בשניהם, מאבדים מט"ח

לכן, אם אין תנועות הון, חייב להיות מאוזן החשבון השוטף, לכן, $TB = 0$

מודל IS-LM במשק פתוח – עם מגבלות על תנועות הון

$$TB = \underset{(+)}{EX}(Q^*, e) - \underset{(+)}{IM}(Q, \underset{(-)}{e}) \quad \text{מקודם:}$$

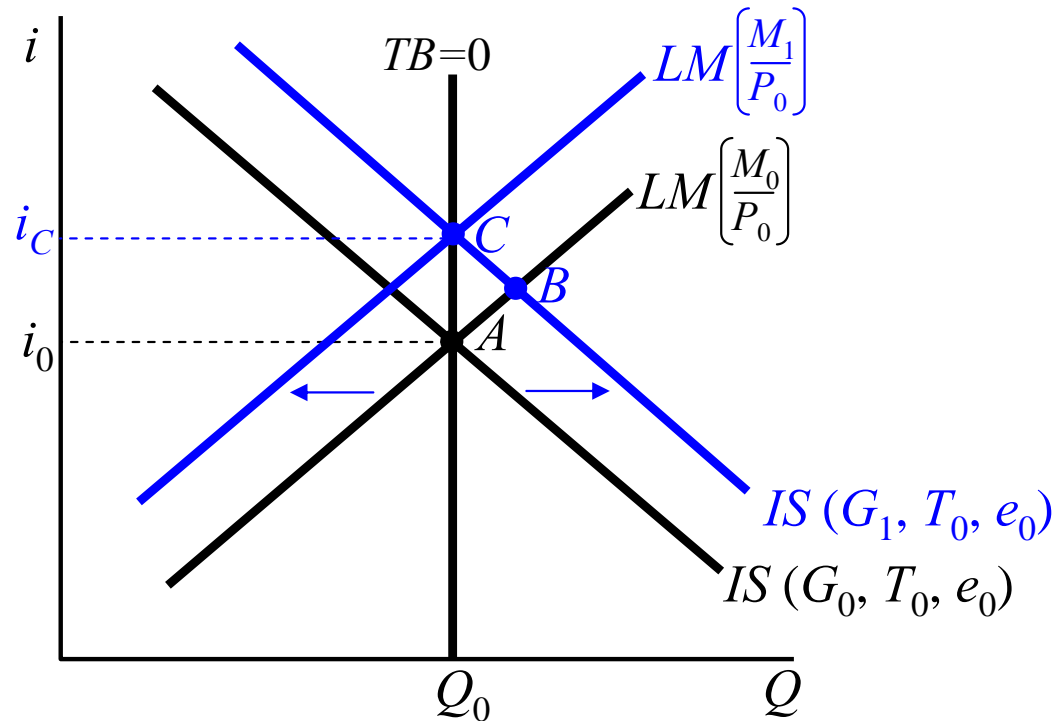
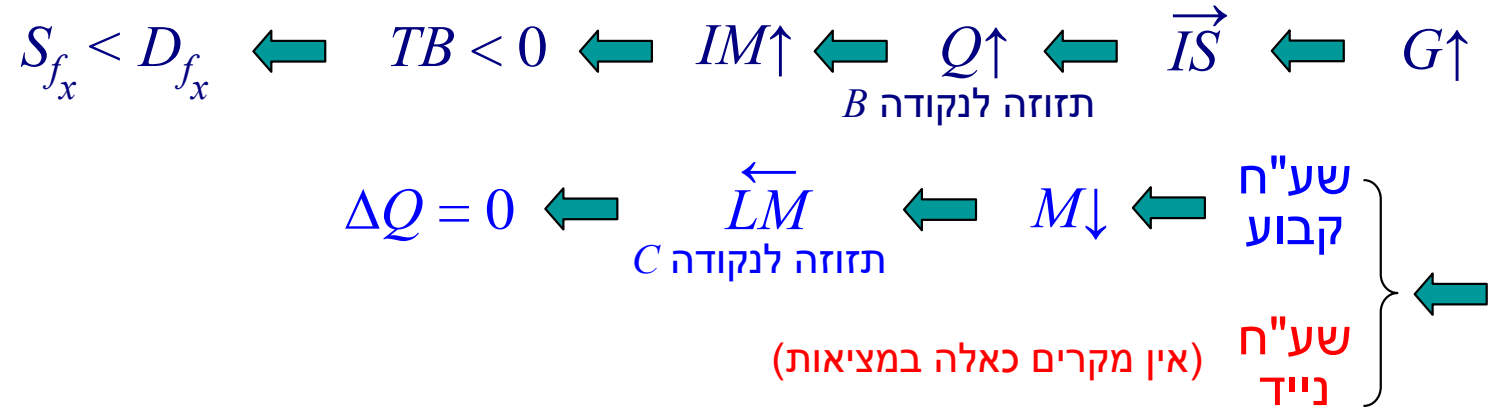
אם ב- Q_0 יש איזון במאזן השוטר ($TB=0$), אזי

גרעון במאזן התשלומים $\leftarrow \Delta f_x < 0 \leftarrow TB < 0 \leftarrow IM(Q_1, e_0) > IM(Q_0, e_0)$

עודף במאזן התשלומים $\leftarrow \Delta f_x > 0 \leftarrow TB > 0 \leftarrow IM(Q_2, e_0) < IM(Q_0, e_0)$

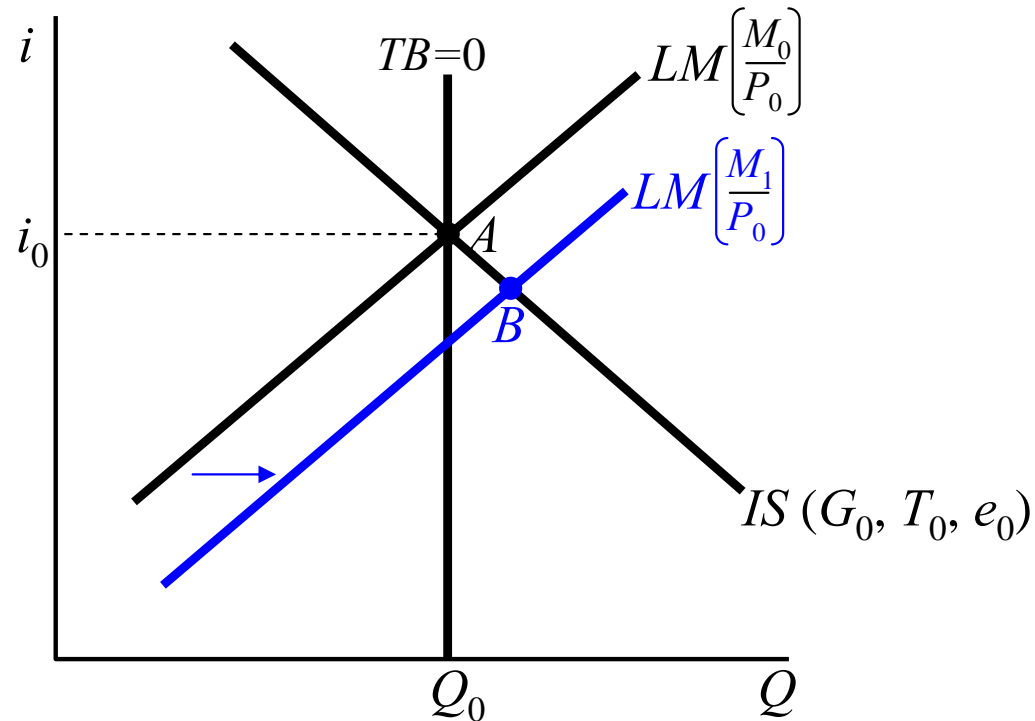
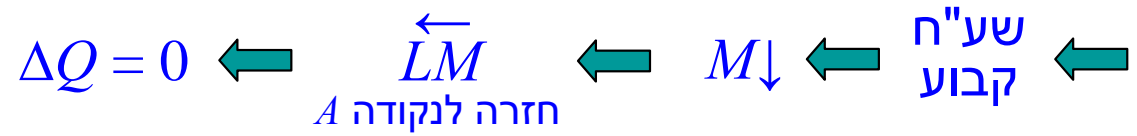
מודל IS-LM במשק פתוח – עם מגבלות על תנועות הון

דוגמא א': מדיניות פискаלית מרחיבה ($G \uparrow$)

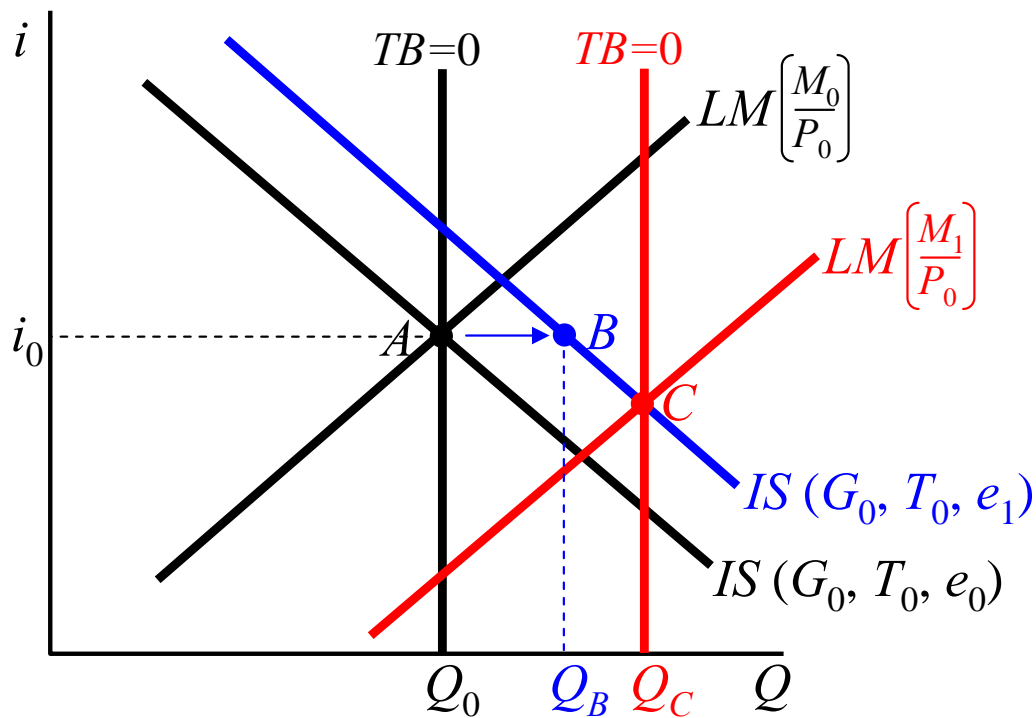
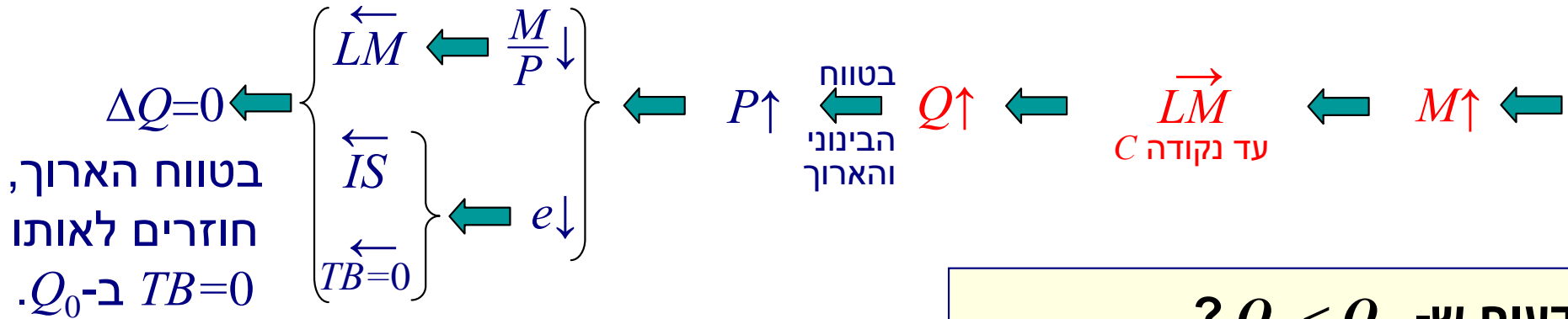
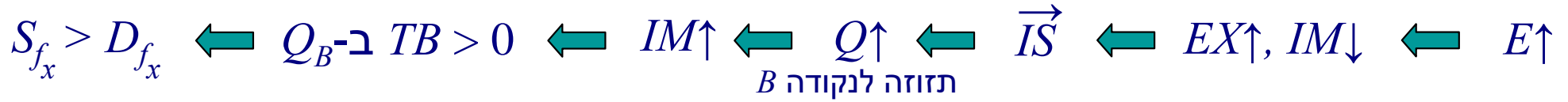
מודל IS-LM במשק פתוח – עם מגבלות על תנועות הון

דוגמא ב': מדיניות מוניטרית מרחיבה ($M \uparrow$)

מודל IS-LM במשק פתוח – עם מגבלות על תנועות הון

דוגמא ג': מדיניות של פיחות המטבע המקומי ($E \uparrow$) במקרה של שער חליפין קבוע

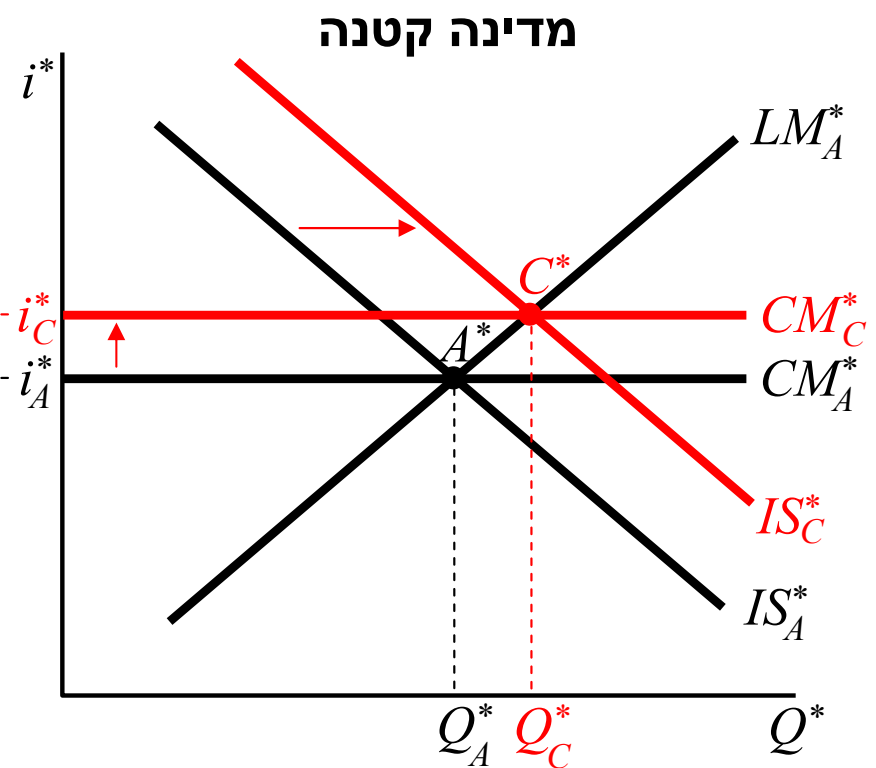
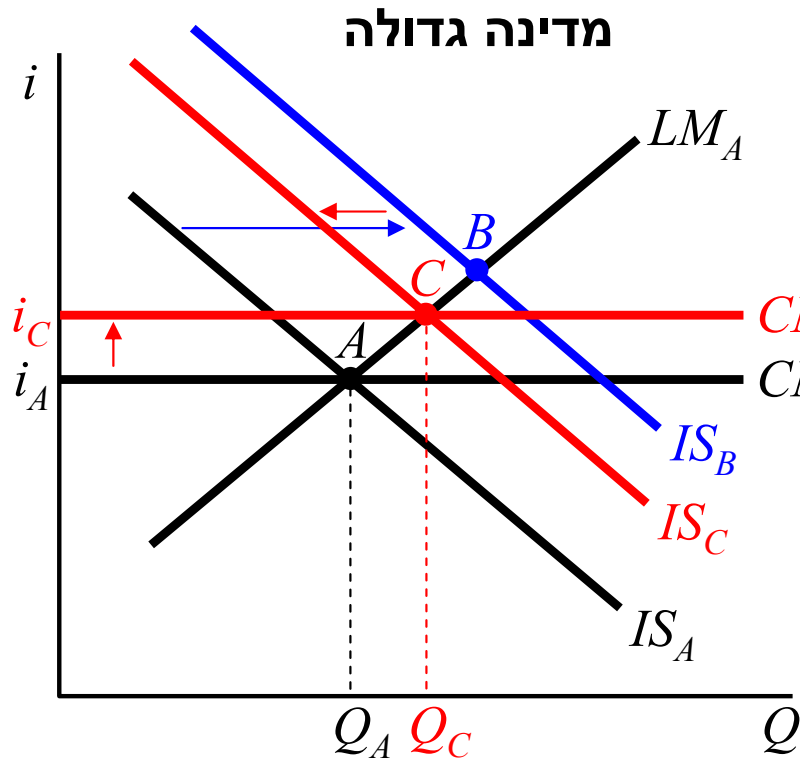
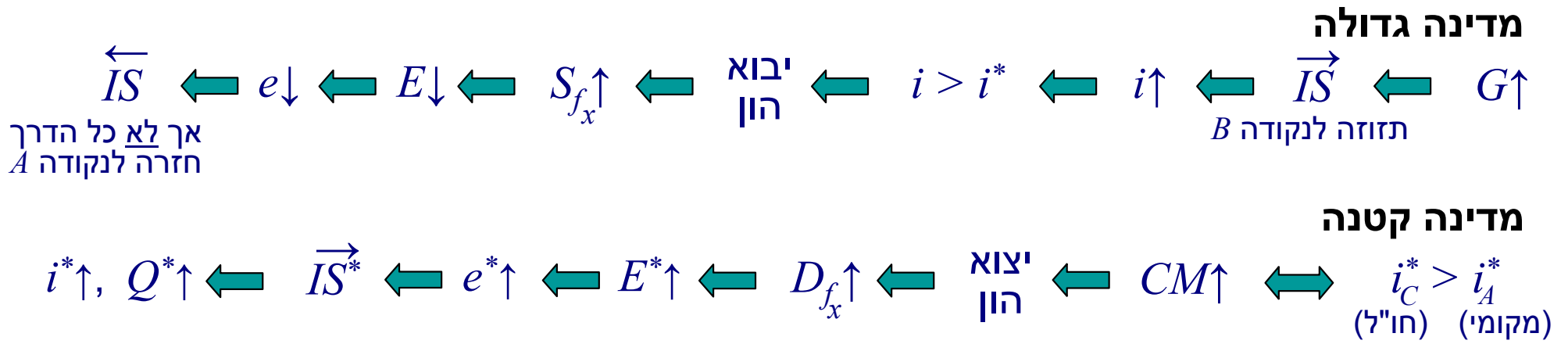
איך יודעים ש- $Q_B < Q_C$?

$TB > 0$ ב- Q_B כי $E \uparrow$ כדי להגיע לשם.
 היות ו- Q^* קבוע, אז לאחר השינוי ב- E , אין עוד שינויים ב- EX .

הדרך היחידה להוריד את TB היא להגדיל את IM , וזה יקרה רק אם Q יגדל מעבר ל- Q_B .

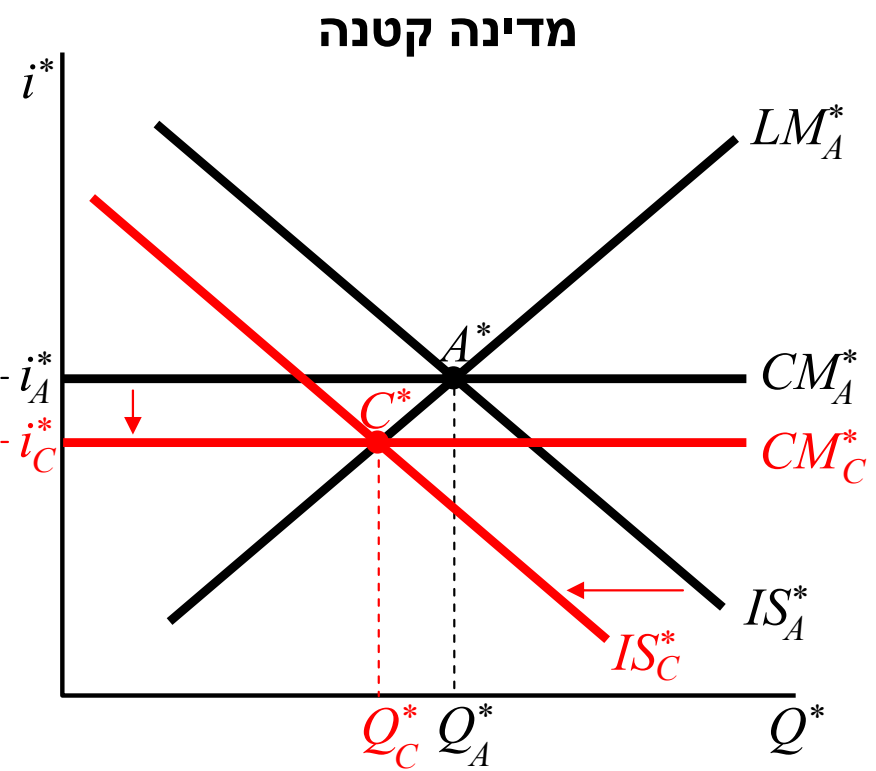
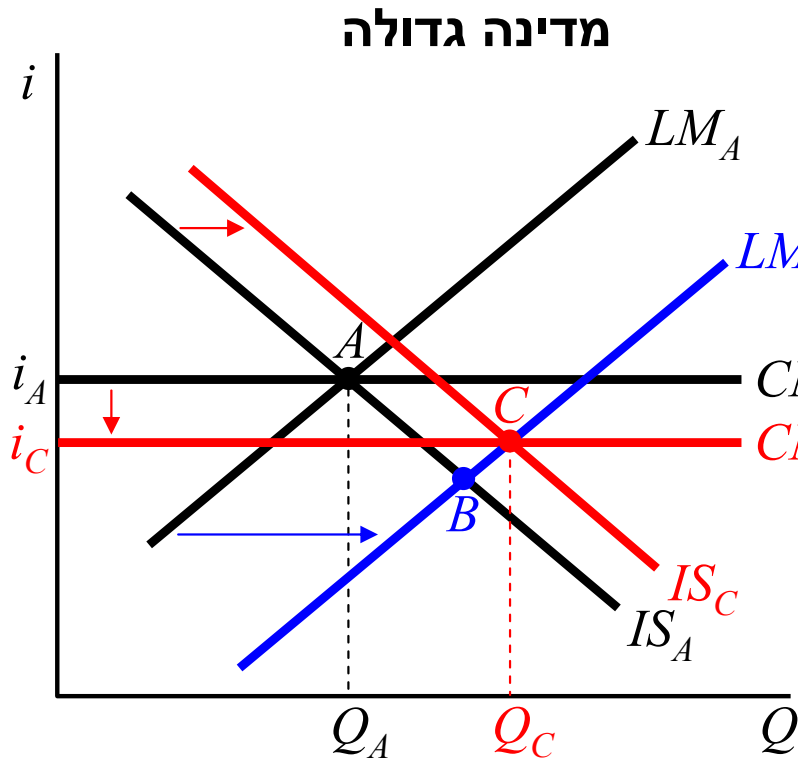
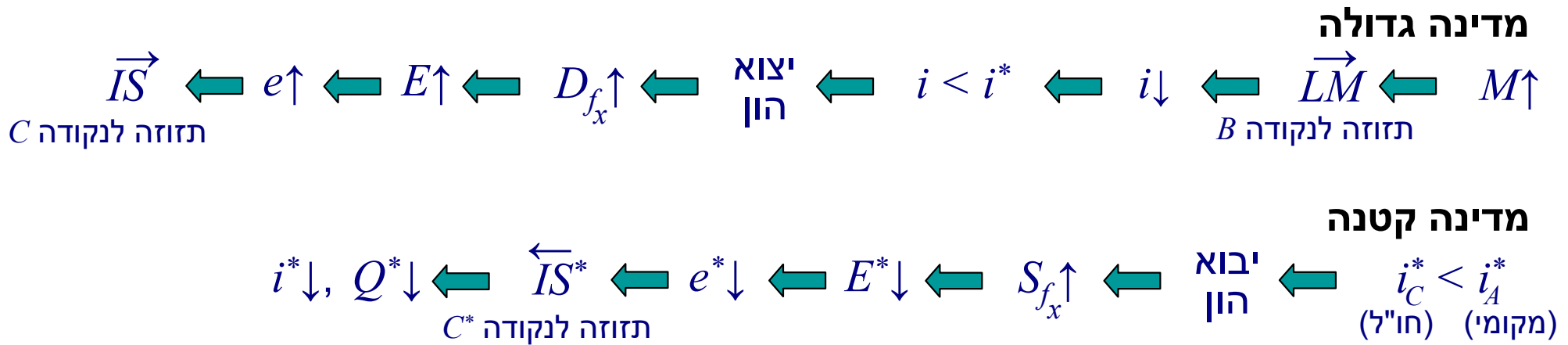
מדינה גדולה / מדינה קטנה – עם תנועות הון

דוגמא א': מדיניות פискаלית מרחיבה במדינה הגדולה ($G \uparrow$) עם שער חליפין נייד

מדינה גדולה / מדינה קטנה – עם תנועות הון

דוגמא ב': מדינות מוניטרית מרחיבה במדינה הגדולה ($M \uparrow$) עם שער חליפין נייד

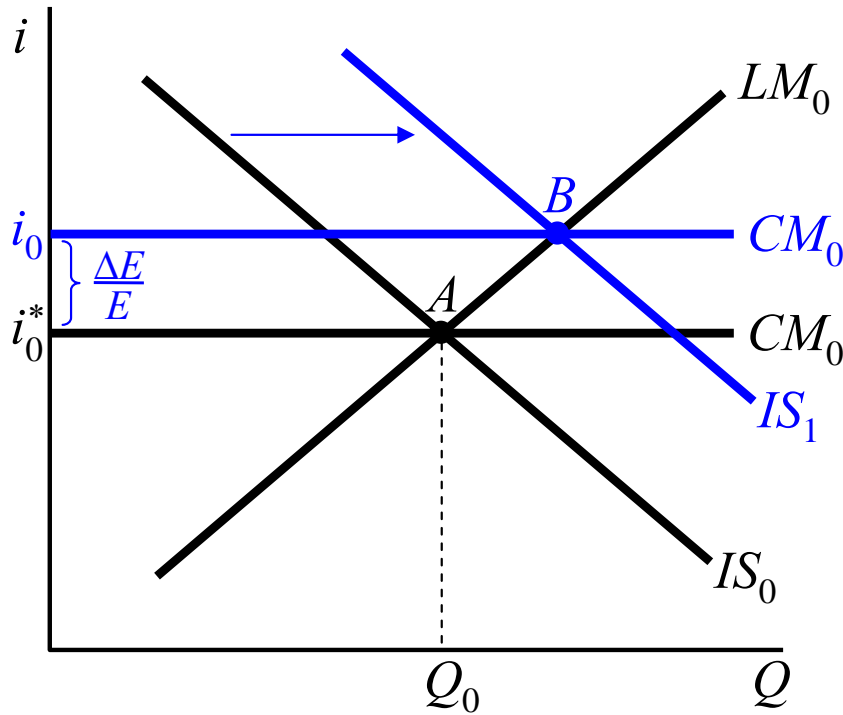
שוויון שערי הריבית – Interest Rate Parity (IRP)

סכום שמקבלים בארץ בתום התקופה

סכום שמקבלים בחו"ל בתום התקופה

$$100(1+i) = E_{t+1} \left[\frac{1}{E_t} (1+i^*) \right] 100$$

כמה מט"ח אפשר לקנות עם שקל אחד $\rightarrow$ $\frac{\Delta E}{E}$

$$= (1+i^*) \left(1 + \frac{E_{t+1} - E_t}{E_t} \right)$$

$$= 1 + i^* + \frac{\Delta E}{E} + \frac{\Delta E}{E} i^*$$

זניח

$$i = i^* + \frac{\Delta E}{E}$$

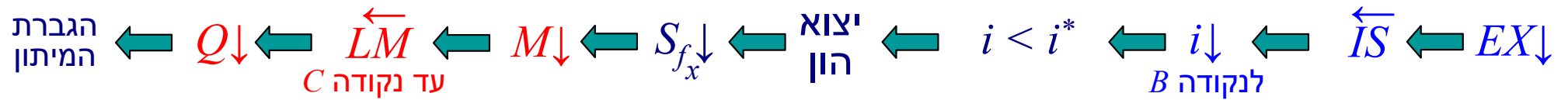
$\vec{IS}$ ← $e \uparrow$ ← $E \uparrow$ ← $D_{fx} \uparrow$ ← יצוא הון

התשואה הצפויה בחו"ל $(i^* + \Delta E/E)$ גבוהה מה- i המקומי הנוכחי ← $0 < \frac{\Delta E}{E}$ ← ציפיה לפיחות

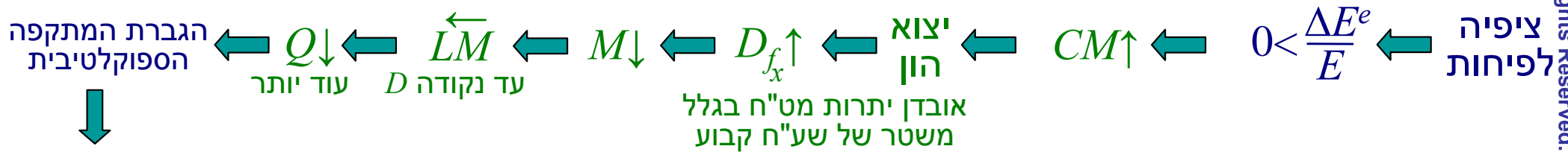
כלומר, הציפיות מגשימות את עצמן.

דוגמא: משבר ארגנטינה ב-2001

היה שער חליפין קבוע. במהלך המשבר, הניחו ירידה אקסוגנית ביצוא בגלל המיתון בחו"ל

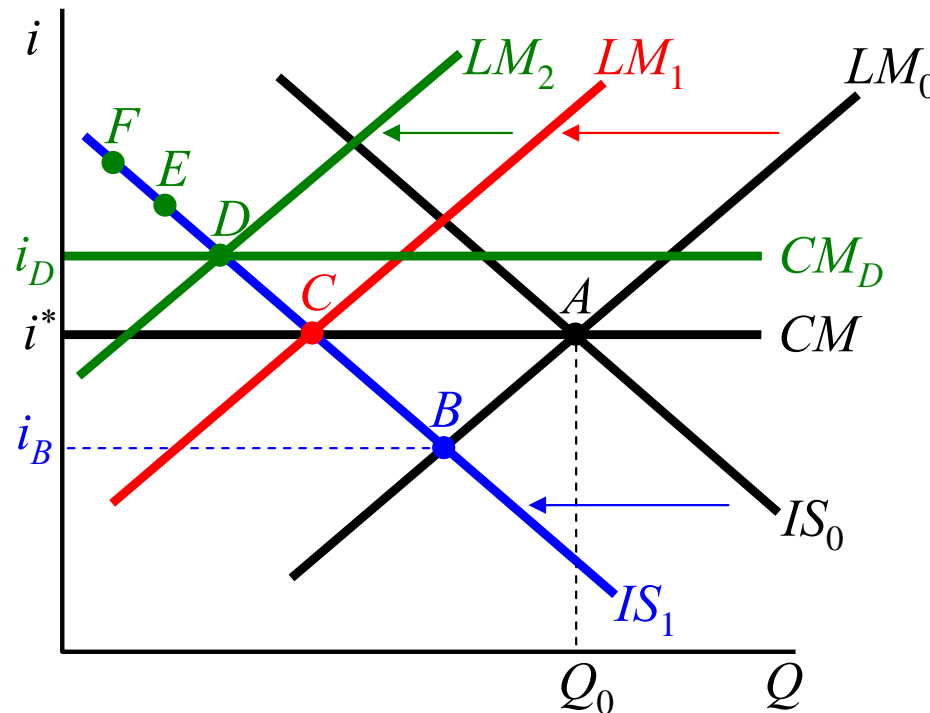

כעת מתווספת מתקפה ספוקלטיבית על המטבע המקומי (פֶּסוֹ)

תזוזה ל-E

תזוזה ל-F

דוגמא: סין

גידול בהשקעות
ובאופטימיות
הצרכנים

$\overrightarrow{IS}$ ← $i \uparrow$ ← $i > i^*$ ← יבוא
הון ← $S_{fx} \uparrow$ ← $S_{fx} > D_{fx}$

B לנקודה

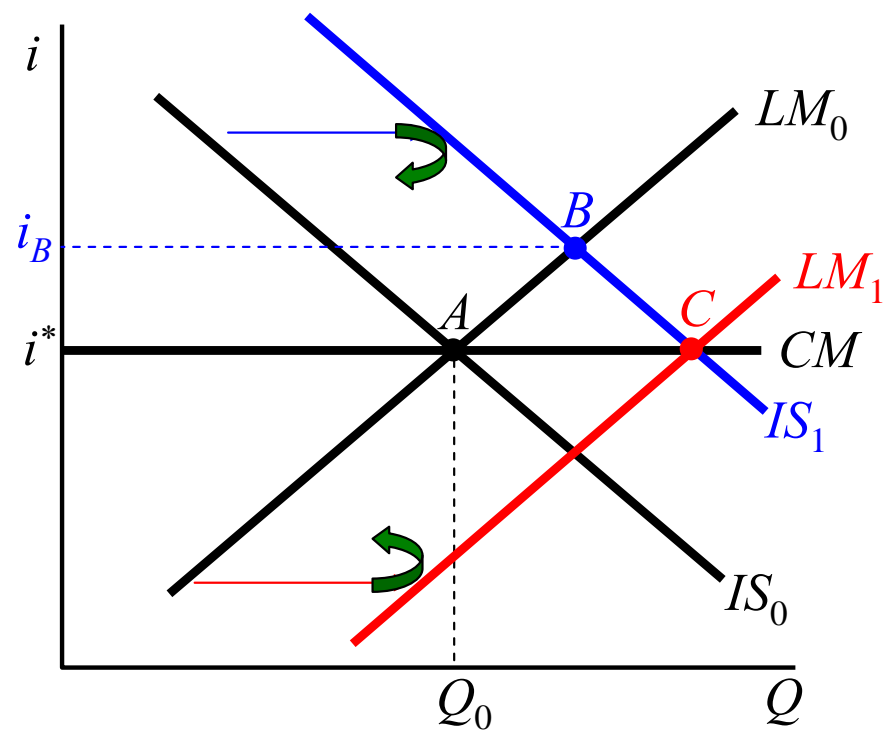
שע"ח
נייד

$E \downarrow$ ← $e \downarrow$ ← $\overleftarrow{IS}$ ← $\Delta Q = 0$
 A בחזרה לנקודה

שע"ח
קבוע

$M \uparrow$ ← $\overrightarrow{LM}$ ← $Q \uparrow$ ← **הסיכון:**
 אינפלציה והתחממות יתר של הכלכלה

$P \uparrow$ ← $\overleftarrow{LM}$ ← $\frac{M}{P} \downarrow$ ← $\overleftarrow{IS}$ ← $e \downarrow$

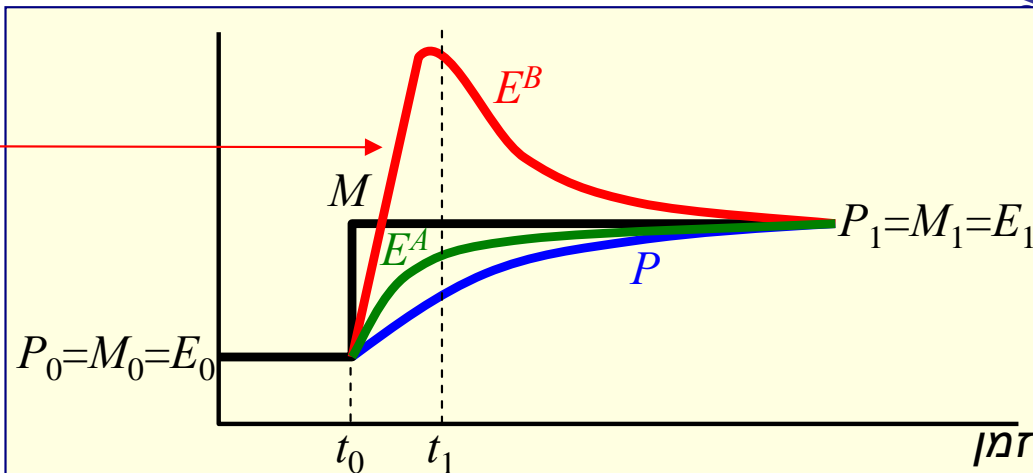
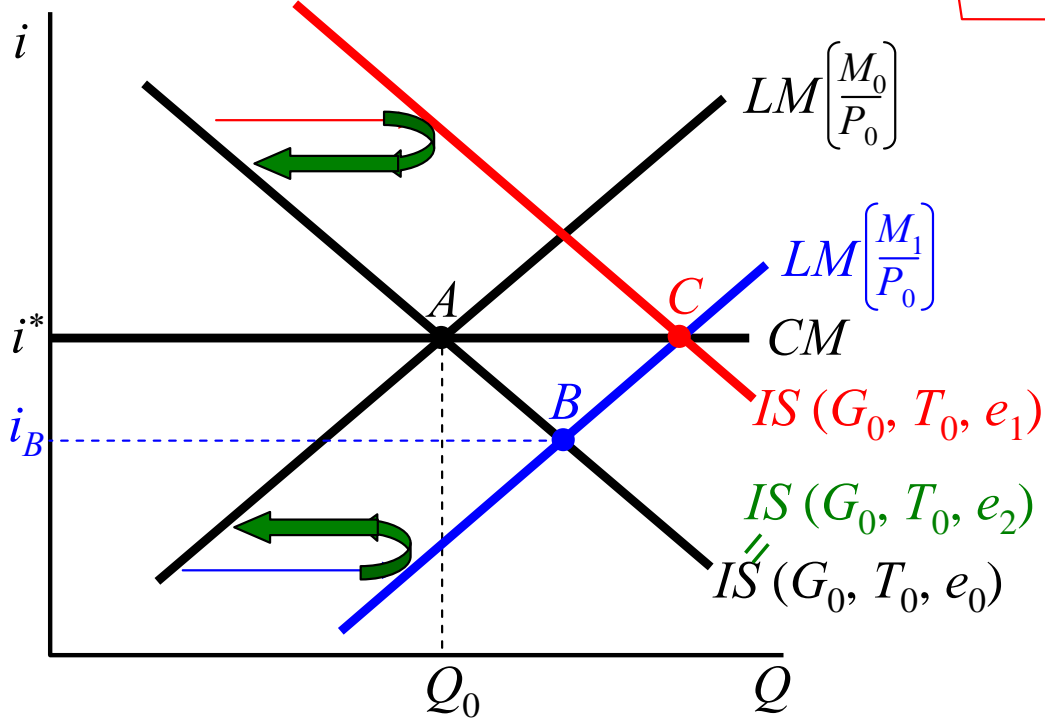
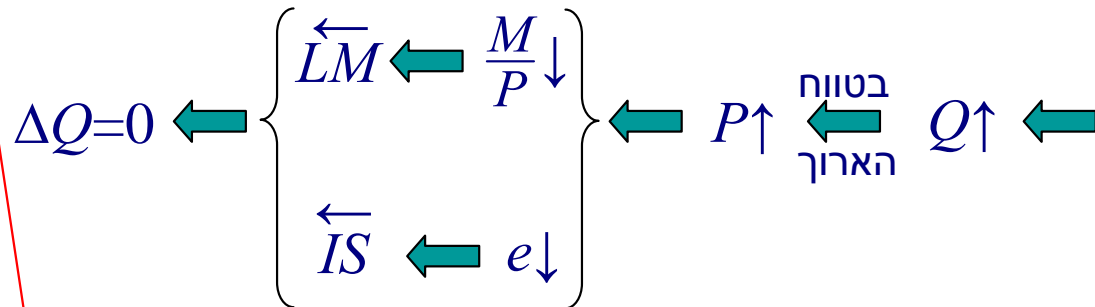
Exchange Rate Overshooting

דוגמא (עם ניידות הון): אם EX ו- IM אינם רגישים במיוחד ל- E , אז יהיה צורך בפיחות גדול כדי להזיז את IS ל- C .

כלומר, בטווח הארוך:

$$e_0 = \frac{E_0 P^*}{P_0} = \frac{E_1 P^*}{P_1} = e_2 \quad \text{ו-} \quad \frac{M_0}{P_0} = \frac{M_1}{P_1}$$

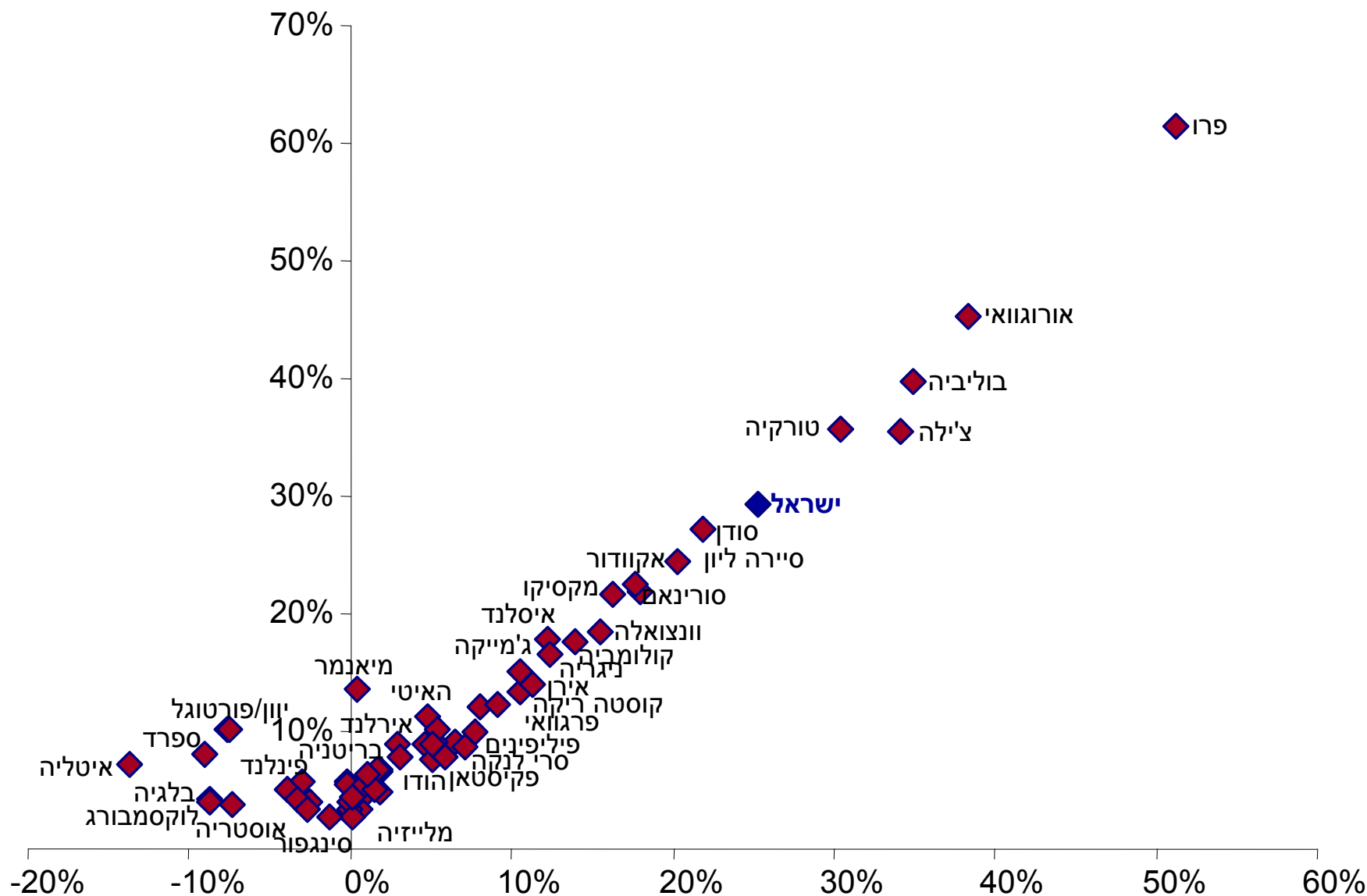
כדי לעבור מ- C בחזרה ל- A , צריכים ש- $e \downarrow$

$$\left. \begin{array}{l} P \uparrow > E^A \uparrow \\ P \uparrow \text{ ו- } E^B \downarrow \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{מ-} t_1 \text{ ואילך, } e \downarrow \text{ כאשר} \\ \text{(שני מסלולים חלופיים: A ו-B)} \end{array}$$

אינפלציה ושינויים בשער החליפין

64 מדינות, 1960-2005

האינפלציה (שיעור שינוי יחסי)

פיחות בשער החליפין (שיעורי שינוי שנתיים בשער החליפין)

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב נתונים מהבנק העולמי

אינפלציה ושינויים בשער החליפין 1990-2007

